

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

Ενώ οι πιέσεις της Κομισιόν για σφιχτή οικονομική πολιτική στην Ελλάδα συνεχίζονται, στη διοικητική έδρα της ΕΕ η κατάσταση απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ιδανική. Οι **άστεγοι** είναι πλέον κάτι παραπάνω από μεμονωμένες περιπτώσεις: είναι μια πολυπληθής κοινωνική ομάδα που κάνει ολοένα πιο αισθητή την παρουσία της. Από τον Γιώργο Ξεπαπαδάκο, φωτογραφίες: Μάρω Κουρή.

Στην πόλη-σύμβολο της ενωμένης Ευρώπης, την έδρα της Κομισιόν, του Ευρωκοινοβουλίου και του συμβουλίου υπουργών των 27, εξελίσσεται ένα δυσοί-ωνο κοινωνικό φαινόμενο: ο πληθυσμός των αστέγων έχει φτάσει σε ασυνήθιστα μεγέ-θη. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου Βρυ-ξελλών, ο Ιανουάριος του 2010 βρήκε πάνω από 1.800 ανθρώπους να μένουν κάτω από γέφυρες, υπόστεγα και μέσα σε σταθμούς των τραμ και του μετρό.

Ο αριθμός είναι υπερβολικά υψηλός, αν αναλογιστεί κάποιος το μόλις ένα εκατομμύ-ριο των κατοίκων που ζουν στην πόλη αλλά και το ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημά τους, που ανέρχεται σε 59.400 ευρώ, όντας ένα από τα υψηλότερα στην ευρωζώνη.

Σε μια εποχή όπου τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ασκούν ασφυκτικές πιέσεις σε όσα κράτη-μέλη (μη λέμε ονόματα) δεν βελ-τιώνουν τα δημοσιονομικά τους, λίγα μόλις μέτρα έξω από τις αίθουσες όπου συνεδρι-άζουν η κοινωνική αντίθεση αγγίζει τα όρια του οξύμωρου.

Ο πρώτος άστεγος που μας μίλησε επαιτού-σε στην έξοδο του σταθμού Σούμαν, ακριβώς απέναντι από τους εντυπωσιακούς όγκους των ευρωμεγάρων στο Μπερλεμόντ. «Αρχι-

σα να ζητιανεύω όταν μου έκοψαν το επίδο-μα αναπηρίας», λέει ο Μισέλ Νεμπό, «αλλά ποιος λυπάται έναν γέρο με κατάθλιψη;». Ο ίδιος διανυκτερεύει στο κέντρο περίθαλψης αστέγων Ιλόντ μόνο τρεις φορές την εβδο-μάδα, λόγω της υπερκάλυψης θέσεων. Τις υπόλοιπες προσπαθεί να βολευτεί ανάμεσα στους δεκάδες άλλους ομολόγους του, που μοιράζονται τα παγερά κράσπεδα του σταθ-μού Σεντράλ. Το πιο εύκολο πράγμα για έναν ντόπιο άστεγο είναι να γίνει ακροδεξιός. «Οι αρχές δίνουν προτεραιότητα στους αλλοδα-

πούς και τους βολεύουν χωρίς διατυπώσεις, εκεί όπου κανονικά θα έπρεπε να είχαν εμάς. Να γιατί ψηφίζω τους Βλάαμς, είναι οι μόνοι που νοιάζονται» καταλήγει ο Μισέλ.

Ασφαλώς υπάρχουν και άλλοι που νοιάζο-νται για τους απόκληρους των Βρυξελλών και μάλιστα με πολύ πιο αγαθές προθέσεις από εκείνες που τρέφει το υπερεθνικιστικό κόμμα Βλάαμς Μπελάνγκ. Όπως τα κέντρα υποδο-χής CASU, Αριάν, Πιερ ντ' Ανγκλ και το το-πικό παράρτημα του Ερυθρού Σταυρού, που μοιράζουν καθημερινά πάνω από 4.000 μερί-

ην ημερήσια δόση του σε καπνό και ζύθο κάνοντας διάφορες χαμαλοδουλειές για τους μαγαζάτορες στη συνοικία Κε-ο-μπρυκ

δες φαγητού σε απόρους και αστέγους. Από κοντά και ένα δίκτυο ΜΚΟ που τους παρέχει ρουχισμό και δωρεάν ιατρικές εξετάσεις.

Ο σταθμός του μετρό Σεντράλ «συγκatoi-κεί» με τον τερματικό σταθμό των βελγικών σιδηροδρόμων και πολλές στεγασμένες προσβάσεις του παραμένουν ανοιχτές όλο το 24ωρο. Αναπόφευκτα κάθε νύχτα συγκε-ντρώνει εκατοντάδες αστέγους. Ο Αντρέ, ο Ζαν Κλοντ και ο Αλαν είναι φιλαράκια και έχουν συμφωνήσει το εξής: ένας θα στέκεται όρθιος και θα ζητιανεύει όσο οι άλλοι δύο

έφει το υπερεθνικιστικό κόμμα Βλάαμς Μπε-λάνγκ. Όπως τα κέντρα υποδοχής CASU, Αριάν, Πιερ ντ' Ανγκλ και το τοπικό παράρ-τημα του Ερυθρού Σταυρού, που μοιράζουν καθημερινά πάνω από 4.000 μερίδες φα-γητού σε απόρους έφει το υπερεθνικιστικό κόμμα Βλάαμς Μπελάνγκ. Όπως τα κέντρα υποδοχής CASU, Αριάν, Πιερ ντ' Ανγκλ και το τοπικό παράρτημα του Ερυθρού Σταυρού, που μοιράζουν καθημερινά πάνω από 4.000 μερίδες φαγητού σε απόρους

θα κάθονται και θα παίξουν χαρτιά. «Αυ-τός ο διάδρομος είναι το σπίτι μου», λέει ο Αντρέ, «και όλοι όσοι περνούν από εδώ είναι οι καλεσμένοι μου». Εδειχνε ότι σοβαρολο-γούσε.

Λίγο πιο κάτω η νεαρή Ραχήλ διασκεδάζει τους διερχομένους με το βιολί και περιμένει τη βοήθειά τους στο αναποδογυρισμένο καπέλο της. Όπως μας είπε, εγκατέλειψε το σπίτι της στην Αμβέρσα πριν από πέντε χρόνια, όταν ο μουσουλμάνος πατέρας της την υποχρέωσε να φορέσει μαντίλα. «Τώρα τη βγάζω από 'δώ κι από 'κει. Μπορεί να πεινάω, αλλά την ελευ-θερία μου δεν την αλλάζω με τίποτε».

Ενας σταθμάρχης, που προτίμησε να κρα-τήσει την ανωνυμία του, μας πληροφόρησε ότι οι σιδηρόδρομοι της χώρας, παρ' ότι δια-θέτουν καινούργιους και ασφαλείς συρμούς, κατατάσσονται στις τελευταίες θέσεις των ευρωπαϊκών ποιοτικών ελέγχων εξαιτίας της κατάστασης που επικρατεί με τους αστέ-γους. Μάλιστα μας έδειξε τα κατεβασμένα ρολά της VIP αίθουσας που χρησιμοποιεί η βασιλική οικογένεια όποτε ταξιδεύει με τρέ-νο. Στο σφραγισμένο κατώφλι της κάποιοι στρώνουν κάθε βράδυ κουβέρτες και χαρ-τόνια για να κοιμηθούν.

Διακρίναμε τρεις τύπους αστέγων στις Βρυξέλλες: τους εποχικούς, η πλειονότητα των οποίων είναι μετανάστες από πρώ- ➤➤

ην ημερήσια δόση του σε καπνό και ζύθο κάνοντας διάφορες χαμαλοδουλειές για τους μαγαζάτορες στη συνοικία Κε-ο-μπρυκ

έφει το υπερεθνικιστικό κόμμα Βλάαμς Μπελάνγκ. Όπως τα κέντρα υποδοχής CASU, Αριάν, Πιερντ' Ανγκλ και το τοπικό παράρτημα του Ερυθρού Σταυρού, που μοιράζουν καθημερινά πάνω από 4.000 μερίδες φαγητού σε απόρους έφει το υπερεθνικιστικό κόμμα Βλάαμς

ην ανατολικές χώρες, τους χρήστες πρω-
ίνης, που αφορούν νεότερες ηλικίες από
όλες τις φυλές, και τους αποφασισμένους
κλосάρ, που οι περισσότεροι είναι βέλγοι
ηλικιωμένοι αλκοολικοί. Ο Ζοζέφ ανήκει
στους τελευταίους. Έχει ένα ποδήλατο με
καρότσα και εξασφαλίζει την ημερήσια δό-
ση του σε καπνό και ζύθο κάνοντας διάφο-
ρες χαμαλοδουλειές για τους μαγαζάτορες
στη συνοικία Κε-ο-μπρυκ. «Ευτυχώς που έχει
τρεις ρόδες», μας λέει, «και έτσι δεν χρειάζε-
ται να ισορροπώ όταν πιω λιγάκι παραπάνω.
Αν πάλι δεν μπορώ να οδηγήσω καθόλου,
το αράζω σε μian άκρη και πέφτω μέσα του
για να κοιμηθώ».

Ο Γκρεγκορί Μπιτέν περι-
διαβάζει τους δρόμους
και ενημερώνει άστε-
γους και άπορους συ-
μπολίτες του για τις υπη-
ρεσίες που προσφέρουν
τα κέντρα υποδοχής ευπαθών κοινωνικών
ομάδων (AMA). Μια τάση αποσυμφόρησης
του ιστορικού κέντρου ήταν ο λόγος για τη
μεταφορά τους στην περίμετρο της πόλης
και κάποιοι τα ψάχνουν ακόμη. «Ένας άστε-
γος με χαρτιά», υπογραμμίζει ο Γκρεγκορί
Μπιτέν, «μπορεί να εξασφαλίσει από διάφο-
ρα κρατικά επιδόματα ως και 700 ευρώ τον
μήνα. Μπορεί επίσης να έρθει σε επαφή με
μια μονάδα ανακύκλωσης και να ασχολεί-
ται μόνιμα με την περισυλλογή μεταλλικών
κουτιών ή μπουκαλιών, βγάζοντας ένα κα-
λό μεροκάματο, ιδίως στα φεστιβάλ και στις
υπαίθριες αγορές». ς

Ένα τελευταίο κοινό χαρακτηριστικό των
κλосάρ που ζουν στις Βρυξέλλες είναι ότι
συχνά συνοδεύονται από σκύλους. Είτε
ως φύλακες του εκτεθειμένου σε μύριους
κινδύνους ύπνου τους, είτε ως χαριτωμένα
κουτάβια με ένα χαρτί μπροστά τους που
γράφει: «Βοηθήστε με να τα μεγαλώσω».
Ο Γιαν είναι από την Πράγα. Έχει στήσει το
τσαρδί του στη Ρυ ντυ Μπερ, απέναντι από
μια σοκολατοποιία που έχει για βιτρίνα έναν
μικρό καταρράκτη από ζεστή πραλίνα, και
επαφίεται στην παραδοσιακή φιλοξωία των
Βέλγων. «Επαψα να έχω προβλήματα με την
αστυνομία όταν μπήκε η Τσεχία στην Ενω-
ση» λέει. «Έχω ενχειριστεί και δεν μπορώ να
εργαστώ πια».

Αργότερα ξαναπεράσαμε από τον ίδιο
δρόμο και τον είδαμε να δίνει τις εισπράξεις
του σε έναν γεροδεμένο σκίνχεντ. Όταν ο
τελευταίος έφυγε, πλησιάσαμε ξανά τον
Γιαν και τον ρωτήσαμε αν υπάρχουν στην
περιοχή συμμορίες που εκμεταλλεύονται τα
πόστα της επαιτείας. Η απάντησή του ήταν
ένα κοφτό «μπονσουάρ, μεσιέ». ●